

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

As aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejárat-tól balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS: Helyben: 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos péld. sor egyszer 10 kr, minden következónél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilváltó sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Az „egyesült“ ellenék.

Arad, november 12.

Allandó tervelgetések tárgya most politikai körökben és sajtóban, hogy mily viszony fog a parlament ellenzéki töredékei között kifejlődni és hogyan fogják faktikai felvonulásukat szervezni? Ebben a dologban pedig fölösleges a meddő konjunkturákkal azt kutatni, hogy melyik töredék mily program alapján milyen külföldön utat fog követni, külön céljainak elére- és ellenzéki hivatásának betöltésére? Hogy helyes következtetésekhez jussunk, teljesen elegendő, ha a mult országgyűlés utolsó évének eseményeiből meritünk tanúságot, mert ezekből legcsalhatatlanabban kiolvashatjuk a mostani fejlemények közül jövőjének alakulását.

Nagy tévedés volna ugyanis azt vélnünk, hogy a közbeesett választások a mult országgyűlésen beállott pártbomlások folyamatát nem hogy megszüntették, de hogy még csak meg is akasztották volna. A választások a töredékek számarányát érintették csak egyedül, de a bennök clementáris erővel kitört vegyrokonsági és bomlási erőhatásokat legkevésbé sem alterálták akár intenzivításuk- akár irányukra nézve. Sőt annyira következetes volt ezen erők hatása, hogy ha a mult országgyűlés vége és a mostaninak kezdete közé a választási küzdelmek idejét és eseményeit közbeillesztjük, a folytonosság szembeötlő lesz.

A „Szapáry“-párt elérte azt, a mire a multban a vezére törekedett: újra megválasztott tagjainak liberálisabb

része egyesült a szabadelvű párttal, klerikális része pedig a — nemzeti párttal, a kik párton kívüli czimen az új képviselőházba megválasztattak, azok a szó szoros értelmében ilyenek, külön egységes pártot nem képeznek és különböző politikai meggyőződésükhöz képest előbb-utóbb odacsatlakoznak a különböző pártárgyalatokhoz. Ez a csoport tehát a pártok kölcsönös viszonyainak méltatásánál számításba nem jöhet.

Epen így vagyunk az ugynevezett Ugron-párttal is, mely szintén különböző árnyalatu politikusokból állott. Volt benne tisztavérű függetlenségi, viszont álcázott 67-es konzervatív, volt anarchista reakciónárius, ultramontán stb. csupán abban egyeztek meg mindnyájan, hogy valamennyien kalkulánsok voltak. De ezeknek a czirkulusait választások semmivé tették, és az ideges idetova hanyodásnak, mely leginkább kitüntette, hogy nincs politikai létalapjuk, most végét érhetik és érik is, a mennyiben legujabban egy h a r m a d részük (három) a Kosuth-párthoz csatlakoztak, a többiek pedig csak annyiban számítanak, a mennyiben egyik vagy másik töredékhez csatlakoznak, tudniillik a néppárt, vagy a nemzeti párt-hoz.

Mert hiába, kormánybuktató, obstruáló, fakciózus ellenék, mely zavarra és a zavarosban halászatra törekszik, csak kettő van a parlamentben: a néppárt és a nemzeti párt, ezek fogják magokba ölelni az Ugronisták roncsait és a párton kívüliek reverzálitáit. Hogy ez a két párt milyen kölcsönhatásba fog egymással lépni, an-

nak magyarázatát a többi körülményen kívül Apponyi Albert gróf politikai egyénisége és jelleme adja meg, és ezeket latolgatva már most bátran megjósolhatjuk, hogy mind a két párt a közjogi elvekben való látszólagos és talán tüntetésszerűen kidomborított különbözőség dacára teljes egyetértésben fog taktikázni és konspirálni az alkotmányrend, a szabadelvű jogalkotás, a magyar állameszmének megszilárdulása, szóval minden ellen, mit a kormány és többség a magyar nemzet javára tenni, létesíteni törekszik.

Mert hiszen egy akolban született és a két párt és egy pásztora van: a feudalklerikális főuri szövetkezet édes gyermekei ők és vezetőjük — Apponyi Albert gróf. A néppárt hivatalos organuma: az „Alkotmány“ magának követeli már a vezért és a pártját is, és — igaza van benne. Teljes joggal mutat azon el nem tagadható tényre, hogy Apponyit Jászberényben a néppárt választotta meg, t. i. a vallás nevében fanatizált tömeg, mert hiszen az intelligens és vagyonosabb osztály elfordult tőle. — Teljes joggal utal az „Alkotmány“ arra, hogy nem csak Apponyit, hanem a szabadelvűséggel kaczerkódó Horánszky-t és az egész nemzeti pártot a néppárt választotta meg, mert ezek segítségével nélkül talán egy nemzeti párti jelölt se kapott volna mandatumot. Ez a ténykörülmény magában világosan megszabja a nemzeti párt viszonyát a néppárttal szemben.

Másrészt azonban a néppárt sem fogja

Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

Kinek van joga a boldogságra?

Irta: Potapenko I. N.

Az „Aradi Közlöny“ számára fordította:

[3] Méry Károly.

Nem, ő sehogysem tudott mindennek végére járni. Onnan az volt előtte világos, hogy Pawlowna Darja saját házából szökik és hogy valószínűleg utitársra van szüksége, aki egyszermind tanácsadója és esetleg védelmezője is lehessen.

— Nos, én minderre szívesen vállalkozom, — gondolta magában, tovább folytatván sétáját, — én vállalkozom, amint azt helyemben mindeuki szívesen elvállalná. Mindenesetre megnyerte teljes rokonszenveimet. Hiszen minden ember, akiben az életnek még csak egyetlen szikrája lobog, nem tehetne egyebet, mint onnan menekülni. Találkozásunk alkalmával pedig nem fogok semmiről kérdezősködni. Ugyan mi közöm is volna hozzá?

Azzal akarta magát megnyugtanni, hogy csakis a vonatra vár s hogy Pawlowna Darja megérkezése éppen nem nyugtalanítja. De a várakozás egyre nehezebbé vált, türelmetlené lett. Az állomás óráját újra és újra megnézte, hogy vajjon a várakozás sokáig tart-e még.

Gondoskodása még arra is kiterjedt, hogy a pénztárnál tudakozódott, vajjon a vonat tartózkodása alatt lehet-e menetjegyet váltani.

Ast hitte ugyanis, hogy az asszonynak nem lesz tovább utazásra menetjegye.

— Talán még pénze sincs! — gondolta tovább. — Honnan is lehetne? Hiszen ha a férjétől menekül csak nem kérhet még pénzt is tőle!

Hamar felülvizsgálta tárczáját és meggyőződött arról, hogy elég pénze van mindkettőjük számára.

Amint a villanyos harang jelezte, hogy a vonat a szomszéd állomásról elindult és izgatottságát észrevette, mintegy megilletődve kérdeste magától:

— Vajjon nem érdeklődöm-e túlságosan iránta? Hiszen éppen úgy várom mint ha szerelmes volnék belé, pedig tulajdonképen még nem is ismerem.

A vonat már előtűnt a vágányban, és folytonosan közeledett. Majd meglassította menetét s végre megállott.

Kurtanow a vendéglőbe vezető ajtónál állott. A falhoz támaszkodott és figyelmesen, de látszólagos nyugalmammal nézegette a kosikból kiszálló utasokat. Azonnal fölismerte Pawlowna Darját, aki sötétszínű, könnyű esőköpenyt és sűrű fátyollal ellátott kis kalapot viselt. Miért ismerte fel azonnal? Hiszen ebben az öltözetben még soha sem látta. Az asszony biztos lépésben feléje tartott, mintha előre tudta volna, hogy csakis azon a ponton várhat ő reá. Kurtanow mozdulatlanul várta be.

— Köszönöm, Wassiljevics Andrei — szólalt meg a nő és kezét nyújtotta.

Kurtanow megszorította kezét és gyorsan kérdezte:

— Ugy-e bár nincsen menetjegye? Hová? — Moszkvába! Menetjegyem sincs, pénzem sincs.

— Majdnem előre tudtam. — Majdnem? — Kérdezte a nő mosolyogva, de én bizonyosan tudtam, hogy ön... csak is jó ember lehet.

— Most a vendéglőbe Pawlowna Darja! En menetjegyért megyek, mindössze is csak hét perozunk van.

— Igen... de óhajtanám, hogy ketten együtt tülhetnénk... hiszen csak el kell mondanom, hogy mit jelentsen mindez...

Kurtanow a pénztárhoz sietett, mivel már másodszer csöngettek.

III.

Kurtanow, aki különben komoly és nyugodt ember volt és csak akkor jött ki a sodrából, ha valamely nagyobb dologért mélyen érdeklődött, akít egyezőval osekélységek soha fel nem izgattak, a pénztárhoz futott és remegő hangon, sürgetve kérte a menetjegyet Moszkvába. Egyidejűleg észrevette magán, hogy váratlan utitársnőjének esete sokkal jobban felizgatta, mintsem azt gondolta volna.

— Miért? De miért? — kérdezigette magától. — Hiszen, a dolog olyan egyszerű. Hozzám fordult, tehát bizik bennem, és ez az egész. Talán azért lennék így felindulva, hogy bizodalma van énbennem? Hiszen igen

oly forrón megenni a kását, mint a horgyan főzte. A magyar egyházfejedelmek a legutóbb tartott tanácskozásukban egyetértő nézetben voltak a felől, hogy a néppárt a vallással üzőt korteskedést tovább nem folytathatja, annélkül, hogy a katolikus vallás és hierarchia érdekeit súlyosan ne kompromittálná. Okvetlenül szükséges tehát, hogy a néppárt az ő megkülönböztető jellegéül, az ő külön pártállásának alapjául ne a felekezeti momentumot, hanem a konzervatívizmust válassza. És ez előbb-utóbb meg is fog történni. Az az egység, mely a nép és nemzeti párt, mely Zichy Nándor és Apponyi Albert között a suba alatt van, lassankint nyilvánvalóvá lesz azzal, hogy kitűnik, miszerint a néppártban nincs több ultramontanizmus, mint a nemzeti pártban s ez nem konzervatívabb, mint amaz; aztán Apponyi is van olyan jó jezsuita, de még jobb is, mint Zichy.

Tisztában vagyunk a jövő helyzettel: Mindazon kötelékek, melyek az illiberális ellenzékét összetartják, Apponyi kezében futnak össze, s minden kárhozatos akció, mely ezen ellenzék együttműködéséből a magyar nemzet valódi érdekei ellen irányulnak, az ő fejből az ő kezéből veszik eredetüket.

A püspöki kar és a néppárt. Papi körök-ből veszi „A Pesti Hirlap” a következő sorokat:

A püspöki kar higgadtabb, a szenvedélyek által el nem vakított része mély aggodalommal nézi a kath. érdekek védelmének örve alatt elkövetett ama hallatlan visszaéléseket, melyekkel az ugynevezett néppárt a lefolyt választási küzdelmet beszennyezte. A püspöki karnak és a messzebbre tekintő része tudatában van annak, hogy a néppárt viselkedése a választási kampagné alatt súlyos csorbát ejtett magának a kath. egyháznak jól fölfogott érdekein is, és immár nagyon is elérkezettnek látja az időt ezen tisztelettel tovább folytatásának megakadályozására.

Sajnos, a fegyelmetlenség s a disszolucao szelleme már annyira erőt vett, különösen az ország nyugoti vármegyéinek alsó papságán, hogy a főpapság legjobb igyekezete sem lesz képes annak határt vetni. Hies a mostani választások alatt is megtörtént p. Sopronmegyében,

ben, hogy a püspök egyik jelöltet, mint az egyház hű és hitbuzgó fiát, levélbe a legmelegben ajánlotta papjainak s a heccokáplánok nyíltan kijelentették, hogy „a püspöknek semmi köze az ő politikai viselkedésükhöz” s meg is buktatták az illető jelöltet.

Azok a veszélyek, melyekkel a néppárt szereplése az egyház érdekeit fenyegeti, a püspöki kar több tagjának nemrég tartott bizalmas jellegű konferenciáján megbeszélés alá kerültek. A tanácskozásban részt vett főpapok majdnem kivétel nélkül úgy vélekedtek, hogy a néppártnak, mint felekezeti pártnak, minél előbb meg kell szünnie, illetőleg más politikai elemekkel egyetembe konzervatív párttá kell összeolvadni. Azok a „politikai elemek”, melyekre a processusnál számíthatni vélnek, a nemzeti párt — vagy legalább annak tulnyomó része — és az Ugron-frakciónak a megmaradt roncsai. Nem lehetetlen, sőt inkább fölülte valószínűnek látszik, hogy már a legközelebbi időben kísérleteket fognak tenni az irányban, hogy mindezeket, a néppárttal egyetemben, konzervatív párttá egyesítsék.

Apponyi „tisztá” mandátuma. A nemzeti párt elnöksége vasárnap egy komünikét tett közzé, a mely arra lett volna hivatva, hogy a jászberényi választásra vonatkozó vádak, a melyek szerint sokan halottak és távollévők nevében szavaztak Apponyi Albert grófra, megozafolja, e csáfolat megerősítésére közölte egyszersmind az elhalt és eltávozott választók listáját is. A bizonyítás ezen módjának ellenében a Pol. Corr.-nak egy budapesti levele ugyan csak alapos érvekkel száll sikra. A levél megjegyzi hogy a nyilvánosságra hozott két lista mit sem bizonyít, mert éppenséggel nem csáfolja meg, hogy a halottak és az eltávozottak helyett leszávozott voksokat a választási elnök törvény ellenére elfogadta. Bizonyítás ebben a dologban csak a szavazók listájának a szabályszerűen vezetett választási jegyzőkönyvvel való összehasonlítása útján történhetnék, ha ugyan ezt a választási jegyzőkönyvet szabályszerűen vezették volna.

A választási jegyzőkönyv azonban hézagos, az egyes lapok nincsenek összefűzve, aláírások hiányzanak, szóval egyáltalán nem felel meg a törvényes követelményeknek. A komüniké azon kijelentésével szemben, hogy lehetetlen, mintha 130—250 választót visszautasítottak volna, a levél megjegyzi, hogy ilyen nagy számú visszautasításról nem is beszélt senki. Apponyi gróf mesterséges többségének megcsinálására teljesen elegendő volt egyrészt az ellenjelöltre leadott bizonyos számú jogos szavazatot megsemmisíteni, másrészt bizo-

nyos számú, reá beadott jogtalan szavazatot elfogadni. Ezt a tények alapján felhangzott panaszt a nemzeti párt nyilatkozata a halottak és távollévők listájával meg nem csáfoltatja.

A francia kormány leszavazása.

Arad, november 12.

A francia képviselőház szavazata a szerdai ülés végén nagy zavart okozott Párisban. Arról volt szó, mit tárgyaljon előbb a ház: a szenátusi választás reformját, vagy a költségvetést.

A kormány a költségvetés prioritása [mellett foglalt állást, míg a ház a választási reform elsősege mellett döntött 273 szavazattal 252 ellenében: a Méline-kabinet tehát ez alkalommal 21 szóval kisebbségben maradt.

Megjegyzendő, hogy a szenátusi reform nem a kormány javaslata, hanem Troillot képviselőtől származik, s a kormány egyáltalán nem lelkesedik érte. A párisi ellenzéki lapok azt hirdetik ugyan, hogy a tegnapi incidens a Méline-kormány bukásának az előhírnöke, hanem azért — különösen tekintettel a bizonytalan francia pártviszonyokra, a mi mindég lehetségessé teszi a gyors hangulatváltozást — ózelszerű a helyzet magitélésével óvatosnak lenni.

Mindnyájunkat érhet baleset, ezt a mondat alkalmazhatjuk a francia képviselőház tegnapi határozatára. A hosszú ülés végén kimerült, jórészt széteszlott ház szavazata alig tekinthető irányadónak a kormány helyzetére nézve. A Méline-kormány szintén így fogja fel az esetet és legközelebb fölveti a bizalmi kérdést, hogy tisztán lássa, vajjon véletlen volt-e tegnapi veresége, avagy tényleg elveszítette-e a többséget?

Erre talán már a holnapi interpelláció napon alkalma fog nyilni.

Az angol nő otthona.

Arad, november 12.

Egy német újságíró, ki Londonban él, a mi nap egy könyvet adott ki, melyben igen érdekes részletek vannak az angol családi életéről. Erdemesnek tartjuk elmondani e jószemű megfigyelő után, milyen az angol társaságokban a nő helyzete.

A háziasszony az első emeleten levő szobájában fogadja a vendégeket.

A látogatásokat délután fogadják négy és

szívesen vesszük ha valaki bizik bennünk és még inkább örülünk annak; ha alkalmunk van nagylelkűeknek is lehetünk.

Amint Kurtanow a menetjegyet megkapta, Pawlowna Darjahoz sietett. A theánál találta, amint azt hűtögetvén, a csésze aljából szűresülte és elosodálkozott azon, hogy ily válságos pillanatban oly nyugodtan csak a theára fordította minden figyelmét. Altalában sokkal nyugodtabbnak találta mint a milyen önmaga volt.

— Nos, menjünk! Helyet kell foglalni. En kegyeddel utazom, megengedi? — Kérdezte az asszonyt.

Noha a fátyol félig eltakarta is arozát, Kurtanow mégis észrevette, hogy szemei felángoltak és fűrkésző pillantást vetett reá. Darja kifizette theáját és elindultak. Csakhamar szemközt ültek a kocsiiban. Kevés utas volt és az ő szakaszuk egészen üresen maradt. A vonat elindult.

Darja levette kalapját és leplezetlenül látatta szép, kipirult arcát, amely pir a nagy felindulástól származott. Majd oda nyújtotta mind a két kezét utitársának:

— Oh, köszönöm önnek, Wassiljevits Andrei köszönöm — mondotta — és tudja-e hogy mit köszönök leginkább?

— En bizony nem tudom Pawlowna Darja! En mindeddig még mit sem tettem kegyedért, válaszolta emez.

— Azért, hogy ön az én oktalan lépésemet okos elhatározáshoz segítette. Lássa

ezért, és mindenek előtt azért, hogy önben meg nem csalatkoztam.

— Megcsalatkozni? Hát hogyan csalhattam volna meg kegyedet?

— Lássa, — amint ön megérkezett és látta környezetemet, azonnal elolvastam arczáról és kiéreztem hangjából meglepetését és elrémülését. Azután, ha találkoztunk, mindig a szemébe néztem Önnek (amit ugyan nem igen látszott észrevenni) és mindig jobban megbizonyosodtam véleményem helyességéről.

Igy jutottam azon meggyőződésre, hogy ön jószívű és finom érzésű férfi. Olyannak is tűnt fel előttem, mint egy másik világból való ember. Mindez pedig nagy fontosságú volt reám nézve. Négy éve mult, hogy nem láttam élő embert magam körül. Környezetemben már minden halott volt, én pedig éppen nem érzem, hogy valamely erkölcsi Herkules erejével diacekedhetném. Sőt ellenkezőleg, már észre is kezdtem veuni, hogy lelkem fokozottan eldermedésnek indult... Mert az ott valóban borzasztó világ volt, ön fel sem foghatja milyen borzasztó.

Csak egyetlen ember jelent volna meg közöttünk az élő világból és én rögtön eltökéltem volna magamat arra, hogy meneküljek... Es ime ön jött... és ön mindig olyannak bizonyult, a milyennek elképzeltem... tehát ön nem csalt meg engemet...

Kurtanow mosolyogva válaszolta:

— Higyje el, hogy mindez legkevésbé sem esett nehezemre.

— Tudom Wassiljevits Andrei. Még is talán azt hiszi, hogy elhamarkodva, meggonddatlanul cselekedtem?

— Dehogyan hiszem, még azt sem tudom, hogy miben áll a kegyed cselekedete.

— Oh igaza van. Azért hallgassa meg a következő kis történetet. En Posdnew nejevé lettem közvetlenül azután, hogy egyetemi tanulmányait befejezte. O csinos és rokonszenves fiatal ember volt; a mint a mi tartományi városkánkba került, sokszor megfordult házuknál, atyám kerületi tanító volt és a mult évben elhalálozott; háromheti ismeretség után már megkérte kezemet. A lakodalom után birtokára költözködtünk át és ő hozzákezdett kényelmes és tunya életmódjához. Ezen életmód eleintén olyan ártatlannak és veszélytelennek látszott, hogy szinte mulattott és én az erkölcsi súlyedésbe való átmenetnek vészes fordulójára nem is figyeltem, azt észre sem vettem...

Az ő phisikai lomhasága fokozatosan átment az erkölcsi tunyaságba. Ez az én hibám. Ezt nem lett volna szabad megengednem, felráznom és buzditanom kellett volna őt, de nem értettem hozzá. Mikor pedig később óvást emeletem életmódja ellen, már minden késő volt. Házas életünk két éve után Grigori-Petrovits már egészen átengedte magát az örökös fekvésnek, alvásnak és evésnek, azon borzasztó életmódnak, mely őt egész állattá alacsonyította le. Lassankint közönyös lett minden iránt. Mióta pedig két óráig rokona is hozzánk

nyel, hogy a Balta bírót hosszabb idő óta következetesen üldöző csendőrök magok kényserítettek fenyegetésekkel és utlegekkel két parasztot arra, hogy a bíró ellen valljanak előttük. Mihelyt azonban a járásbíró elé vezették őket, nem haboztak bevallani, hogy az egész vádat csak a csendőrök től való féltükben emelték Balta Simon ellen s abból egy szó sem igaz. A becsületében most már másod ízben meghurozolt bíró — mint nekünk írják — bünyfnyitő feljelentést tett; üldözői, a csendőrök ellen.

— Takács Zoltán nem örült meg. A fővárosi lapok tegnap rendre mind elisírták a szegedi kerületi bírón egy élő-halottját, a szerencsétlen Takács Zoltánt. Az egybehangzó hírek szerint Takács Zoltán megörült volna. Ehhez a hírhez böcs és fényes reflexiókat fűstek, hogy milyen elszomorító dolog az, mikor egy fényesnek megindult pályafutás ilyen szörnyűséges befejezést nyer, hogy milyen ádatlan dolog az, amikor az ember legigazabb tehetségének szerény, de biztos érvényesítése helyett, erőszakos uton, talentumával és a tisztességes eszközök elvetésével akar hírnévre vergődni stb. stb. Takács Zoltán akinek bukása részvétlenül hagyott mindenkiket, most e hírek nyomán, egy csapásra nyerte meg az ország részvétét. Hát mi — írja a „Szegedi Híradó” bizonyra mondjuk nem sajnáljuk a szánalomra méltó embertől a részvétnéket est a börtönfalakon keresztül amugy is át nem szivárgó megnyilatkozását, de az igazság kedvéért ki kell jelentenünk, hogy akik egy bukott embert csak azért tudnak megszámni, mert a bukása megörjítette, azok ezzel az emberséges érzéssel iparkodjanak másnak a nyomoruságos sorsán enyhíteni, mert Takács Zoltán ez idő szerint még nem szolgáltat rá. Takács Zoltán — föltétlenül kitél: érdemi forrásból vett információink szerint nem örült meg. Az egész hír odaredukálható, hogy Takács Zoltán nyocz nap óta kórházban van, ahová azért vitték, mert testi beteg, nem pedig lelki beteg is. Remélhetőleg kigyógyul bajából és aztán újból megkezdheti görbének eredt pályafutását.

— Tanítói kinevezés. A választás és közoktatásügyi magy. kir. miniszter Berczy József okleveles tanítót a tuzsói állami elemi népiskolához rendes tanítónak nevezte ki.

— Radnai szenzáció oszim alatt a napokban egy hírt közöltünk, melyből mint most a legilletékesebb helyről értesülünk, csak annyi az igaz, hogy az elmondott esethez hasonló mintegy, hat héttel ezelőtt történt, de egy általán nem vonatkozott a hírben említett házra.

— Ime az első megfagyott ember! Konstatálhatjuk, hogy az első megfagyott ember az idén nem sokáig váratott magára. Temesvárról ugyanis a következőket jelentik: A f. hó 8-ika óta eltűnt Gavrila Györgye gyárkúlvárosi 90 éves háztulajdonost a saághi országúton megfagyva találták meg. Miután a hulla személyazonosságát hatóságilag megállapították, Gavrila a Saághon való eltemetése nem ütközött akadályba. Gavrila, ki különöz hírbe állott, valószínűleg hajlott kora daczára gyalogsétára adta magát, miközben kimerülten összerogyott és gyámoltalanságában a hidegség vagy szélhűtés következtében balálát lelte.

— Tűzek a megyében. A Székács község tulajdonát képező istálló múlt hó 29-én, ismeretlen okból, kigyulladt és leégett. A kár 100 forint, melynek erejéig azonban biztosítva volt. A nyomozás megindult a tűz okának kiderítésére, mert alapos a gyanu, hogy gyújtogatás esete forog fenn. Több egyént le is tartóztattak, de eredményre mindeddig nem jutottak. Oltai Flóra rossia gazda házfedele, kukoricza és buzaasztagja és szénakazla múlt hó 27-én az esteli órákban kigyulladt és

leégett. A vizsgálat megállapította, hogy káros két gyermeke okozta a tüzet, a mennyeiben gyufával játszva, a szénaboglyát felgyújtották, mely aztán belekapott a többi tárgyakra is. A kár 272 frt. Biztosítva egyik épület sem volt.

— Megszurt mezőrendőr. Vizes pusztán drágán fizeti meg Zahar György mezőrendőr a barátságát, mert ez alighanem életébe kerül. Sényi János odaváló béres — írja levelezőnk — egy disznót vásárolt, jde 5 frttal adós maradt, mely összegért jó barátja, Zahar György kezességét vállalt. Történetesen a disznó elpusztult, mielőtt az 5 frt megfizetésére kitűzött terminus lejárt volna, Sényi ez összeget nem akarta kifizetni, de kifizette helyette Zahar a kezes; az 5 frtot azonban évnegyedi fizetéskor Sényi béréből levonatta. E miatt halálos ellensége lett Sényi az ő barátjának s csak alkalomra várt, hogy bosszúját kitölthesse. Az alkalom a napokban kínálkozott is. Zahar, ki egyttal parancsolói tisztet is visel, felszollította a béreseket, hogy a magtárból vetni való buzát szedjenek fel zsákokba. Sényi a parancsnak ellen szegült, melyből szóváltás kerekedvén öire mentek. Dulakodás közben Sényi kirántotta élesre kifest kését s ellenfelének hátába döföte. A szerencsétlent első orvosi segélyben Dr. Weill Izsó m. dombegyházi orvos részesítette, de életben maradásához kevés a remény. Sényit a csendőrség a battonyai járásbíróóság börtönébe kísérte.

— A gazda és cselédje. A viszony Szpevár János és Zahorán János megyesegyházi lakosok közt a sors akaratánál fogva úgy állott, hogy Szpevár volt a gazda és Zahorán a cseléd. Nem is igen tetszett ez a dolog az utóbbinak, de hát szegény legény volt, élnie kellett, s így eltúrte a gazdája parancsait. A napokban újra összezdördültek valamin s a gazda újra a szemébe vágta: Hát ki a cseléd éne vagy te? Nagyon felforr erre a Zahorán vére felkapta a keze ügyébe eső vasvillát s azzal derekasan helyben hagyta a parancsolóját. Tizenyoloz napig fekszi meg az orvosi vélemény szerint Szpevár azt a szavát, de Zahoránnak sem lehetnek valami keosegtető kilátásai a jövőre, mert a feljelentés már megtett ellene az aradi járásbíróóságnál.

— Modern regény. Pikáns kis történetről írnak a bécsi lapok. Egy szép fiatal leány a hősnője, a ki egy bécsi áruházban volt alkalmazva és elkövette azt a vigyázatlanságot, hogy beleszeretett egy másik úslet egyik segédjébe. A dolog azonban nem fordult tragikusra, mert a fiatal embernek don-juani hajlamai voltak és nem sokáig tudott egy szerelem mellett kitartani. Ráunt erre a leányra is és hogy szépszerével megszabaduljon tőle, a rendez-vousra maga helyett egy élemedett urat küldött, azzal az üzenettel, hogy neki Berlinbe kellett utaznia. A leány először nagyon megbotránkozott a helyettesen, de az öreg ur oly szépen beszélt neki, hogy végre is megengestelődött és elfogadta az udvarlását. Idő folyamán kitűnt, hogy az öreg ur gazdag tőkepenzes és hogy ninosenek don-juani hajlamai, mert annyira állandó a szerelemben, hogy feleségül kérte a leányt. Ez beleszerezett, sőt levelet is írt volt barátjának, melyben nagyon megköszöni, hogy ily jó partihos segítette és hálaiból megígéri, hogy abban az úsletben fog vásárolni, melyben ő alkalmazva van. Nem valami épületes, de annál vidámabb végződése egy szerelmi regénynek, mely a gyufaoldatos is vesethetett volna.

— Névmagyarosítás. Opauszky Samuel aradi illetőségű vasuti fékező és kiskoru Zeuzsanna leánya vezetéknevének „Ovári“-ra való megváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— Lopások a környéken. Hornek Mátyas éndrői lakostól a napokban eddig ismeretlen tettesek kilenc darab lábát loptak el 20 forint értékben. A nyomozás megindult, de eredmény nélkül. A feljelentés a csabai járásbíróóságnál megtörtént. — Reida Pál oszvai lakost József nevű fia több alkalommal meglopta s az eltalajdonított pénzt kölcsön adta barátainak. Hetek óta folytatja a rossz fiu ezt a manipulációt s es idő alatt több mint 100 forint tűnt el az apa szekrényéből. Legutóbb nagyobb összeget talált a fiu ellopni, a mi az apának feltűnévén, kutatni kezdett a tolvaj után s csak-

hamar fiában fedezte fel azt. Megtette ellene a feljelentést a nagyhalmági járásbíróóságnál.

— Röpirat a tiszta játékról. Szemere Miklós most egy röpiraton dolgozik, mely a napokban kerül ki a sajtó alól. Ozime: Fair play s a tiszta és hamis játékokról fog szólni.

— Rövid hírek. Debreczen mellett egy tanyán szántás közben egy ülő helyzetben lévő női csontvázat találtak. — Margittán Fésűs József odaváló fodrászlegény éjszakai mulatozás után egy arokba esett és megfagyott. — Nagyváradon Diós Béla bádogos leszédült a ház tetejéről s szörnyet halt.

—x— Karecker Jenő borgenzi óragyára a legjelentékenyebb német úsletek egyike Lindan (Badeni tó mellett) és Rohrschaob (Swajos) közelében lévő, a Karecker cség központi úslete azon kedvező helyzetben van, hogy kitűnő jó órákat rendkívül olcsó árákért szállíthat. Miután karácsony, az ajándékok ideje közeledik, e helyen is felhívjuk olvasóink különöz figyelmét Karecker borgenzi óra szállítónak a mai számunkban foglalt hirdetésményére s annak gyártmányait a legjobban ajánljuk.

HYMEN.

Muskát Béla Aradról e hó 15-én köt házasságot Budaposten Friedmann David szép leányával, Gizella kisasszonnyal.

GYÁSZRCVAT.

† Özv. Rázel Antalné. Sulyos csapás érte Rázel Istvánt, Wenckheim gróf uradalmának inspektorát. Elhunyt édesanyja, a ki 82 éves, mindenütt tisztelt és szeretett matrona volt. A gyászjelentés így hangzik: Rázel István és neje szül. Hackl Szidónia sajt, egy gyermekei Mária és férje Leinwatter Gyula gyermekeivel, Krisztina, és férje Benedicty Kálmán gyermekeivel, József, István, Lajos és Irén, valamint számos rokon és barát nevében is fájdalmas szívvel tudatják a forrón szeretett édes jó anya, anyós, nagyanya, szépanya és rokon öz v. Rázel Antalné szül. Gondos Francziska, folyó évi november hó 12-én, reggeli 6 órakor, életének 82-ik évében, a halotti szentségek ájtatos felvétele után, végelgyengülés következtében történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei november hó 13-án, délután 3 órakor fogtak a helybeli róm. kat. sirkertben örök nyugalomra tétetni. A engesztelő gyászmise áldozat november hó 14-én, d. e. 10 órakor fog a borossebesi róm. kath. templomban a Mindenhatóknak bemutatni. Aldás és béke poraira! Boros-Sebes, 1896. nov. 12.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A vidéki újságírók egyesülete, eredményekép a tavaly megindított mozgalomnak, úgy látezik, létesülni fog. A mozgalom élén Kulinyi Zsigmond, a „Szegedi Napló” kiváló szerkesztője áll, a ki a legnagyobb lelkesedéssel karolta fel a vidéki zurnalisztáknak ezt a fontos ügyét. Kulinyi az egyesület megalakítása ügyében az első és mindenre irányt adó megbeszélést e hó 22-én, vasárnap d. u. 8 órára tűzte ki Szegedre az ot-tani kereskedelmi és iparkamara helyiségébe és erre a szegedi hírlapírókon kívül öt vidéki lapszerkesztőt hívott meg: Barát Armint (Temesvár), Fehér Dezsőt (Nagyvárad), Lenkei Lipótot (Pécs), Szávay Gyulát (Győr) és Vass Gézát (Arad). Ezen az értekezleten az alapszabály-tervezetet még nem terjesztik elő és éppen az a célja a bizalmas eszmecserének, hogy az irány-elvek megállapítása után s azok alapján készüljön aztán el az alapszabály, fölhívás stb.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Péntek: Vigécek, életrék.
Szombat: Dóra, szimf.
Vasárnap: Királyné dragonyosa, operette.

Három operette.

— November 12. —

(Sz. L.) Szinte szokatlan látvány volt: a színház végig megtelt. Mintha a régi jó idők operetteszerűdi Offenbach és Souppé a régi jó idők közönségét is előteremtették volna.

Sokan voltak és mulatni akartak. Kezdetben egy kicsit nehezen ment a dolog. „Az elizondoi leány“ muzsikája nagyon is érzélgős már, a szövege nagyon is jámbor a mai előrehaladt nemzedéknek, ha mindjárt Offenbachtól való is az a muzsika. — F e l e d i Boriskának pedig épenzéggel nem sikerült ezt az érzélgőséget elfogadhatóvá tenni. D é r y n pedig nagyon is megérzett, hogy betegesen énekelt, alig volt csengése máskor oly szép hangjának. Csak N y á r a y lopott egy kis jól eső érzést az ember lelkébe végre egyöntetű, diszkrét és humoros alakításával. Szép bariton hangját is nagyon jól ér ésvesítette. A mai estéért teljes elismerést érdemel.

A „varászhagedű“ szentimentalizmusa értékesebb, őszintébb és ennek mint már évek óta annyiszor C s a t á r most is igen jó kifejezője volt. A tapsok melyekkel a közönség megelégedésének kifejezést adott, szintén őszintébb erők voltak.

I n k e i Gizellának és B a l á z s I l o n á n a k énekében és játékában hiánylott az a bájoság, mely nélkül Georgette és Antal unalmasak.

Igazán erős hatást csak Souppé remek zenéjü vig operetteje a „Szép Galathea“ lett. Aligha messze járok az igazságtól, ha a hatásból ítélve, ennek az operettnak tulajdonítottam a nagy vonzóerőt, melytől a színház megtelt.

Abból a hévből, mely ebből a zenéből kisugárzik, sok volt a szereplőkben is. D é r i, a kinek hangja az első operettnél oly fátyolos volt, mintha Venus istenasszony ő beléje is életet lopott volna oly forró szenvedéllyel énekelt, hogy a hangja teljes erővel, zománcoosan csengett. Megérdemelte a közönség elismerését.

De volt is miért hevülnie. Galathea nagyon szép volt. Szobornak plasztikus, formában szemvesztő. És az esztetikai élvezetet, melyet C s i k Irén a szemeken át juttatott, énekével fokozta. Tisztán, egyenletesen és majdnem mindig jól tagoltan csengett a hangja, melyben sokszor az életörömmel és vágyak egész teljessége volt kifejezve. A közönség elragadtatással tapsolt a fiatal énekesnőnek, ki ez estét második nagy sikerének tekintheti. A sikernek ez a mámore volt bizonyára oka egy-egy bizonytalanságnak az intonálásban és a magasra csapott alaphangnak a prózai részek elmondásánál.

A következő előadásnál remélhetőleg ezek az apróságok sem fogják az őszhangot zavarni, melyhez igen kellemesen járult hozzá R o n t a i Boriska is mint Ganymed csinosan énekelt és olyan ohio-kel lebbentette kurta szoknyácskáját, hogy kuplóját a nagy kópé görögökről kétszer is meg kellett ismételnie nagy élvezetére nemcsak a régi gárdából való öreg uraknak, kik a régi reminisztoenciáktól vele dudoltak, hanem az ifjabbaknak is, kik a reminisztoenciákban sem szeretik a régiakat.

C s a t á r derűtlenséget keltett a zsidó szargonos műbarát szerepében, bár azt hisszük N y á r a i még erősebb hatást tett volna.

Ajánljuk, hogy az igazgató Galetheát valami más operettel vagy vígjátékkal ismétlje meg. Minek fizesse meg a közönség a mulatságot a pénzen kívül két felvonás unalmával is?!

* A magyar iparművészeti társulat választmánya, mint fővárosi tudósítónk írja, tegnap

R á t h György elnöklete alatt ülést tartott. Bejelentették, hogy a társulatnak az ezredévi kiállításban rendezett kollektív iparművészeti csoportja fényes erkölcsi és anyagi sikert aratott a társulat a legnagyobb kitüntetéssel, a díszoklevelet kapta. A csoportban történt vásárlások összege meghaladja a tízezer forintot. A király az ezredéves kiállításban vásárolt tárgyak tulnyomó részét is a társulat csoportjában vette, a minek bejelentése a választmány ülésén nagy lelkesedést keltett. A kiállítás alkalmával a társulatnál történt megrendelések összege meghaladja a huszezer forintot. A választmány engedve a több oldalról jövő buzdításnak elhatározta, hogy az idén karácsonyi iparművészeti kiállítást rendez és pedig a képző művészeti társulattal együttesen, a városligeti új műcsarnokban. Az eddigi bejelentésekből ítélve a kiállítás rendkívül gazdag lesz. Legkiválóbb műiparosaink készítményeinek színe javát itt mutatják be a vásárló közönségnek. A beérkezett tárgyakról bizottság mond bírálatot; a bizottság tagjai: C z i g l e r Győző, A l p á r Ignác, K i s István, N á d l e r Róbert, és R a u s c h e r Lajos. A társulat az idén díszes évkönyvet ad ki, melyben az ezredéves kiállítás műipari részét művészi reprodukciókban és kiváló szakírók cikkeiben ismerteti. Elhatározta még a választmány, hogy Vasady Ferenczuek II-ik Rákóczy Ferenczet ábrázoló kisebb méretű lovas szobrát bronzba öntve sokszorosíttatja. Végül 90 új tagot vettek föl.

* Színházlátogatók. A nagyváradiaknak se-hogy sem sikerül megosználniok a téli színházat. Ezek óta tárgyalnak a különböző bizottságok, végre annyira vannak, hogy van elfogadott terv és költségvetés, hát kistül, hogy a fedezet kimutatása nélkül küldték fel a költségvetést a miniszterhez. S pedig azért, mert akkor a belügyminiszter igen természetesen nem hagyhatja jóvá a betérjesztett javaslatokat. Akik pedig ezzel a taktikázással halogatták az állandó színház létesülését, azt remélik, hogy időközben a színházépítésre felajánlott regálékötvényeket felhasználhatják egyéb célokra.

Annyi bizonyos, hogy a bódé egy-két esztendőre még mindig kapós lesz a színházgatók közt. A harozról, mely most folyik érte, már irtunk. Most újabb fordulat állott be az ügyben.

A nagyváradi szintügyi bizottság tegnapi gyűlésében elhatározta, hogy pályázatot hirdeti a szinkörért, de előbb egy bizottság utra kél és megnézi mind a három pályázó igazgatónak társulatát, hogy közvetlenül ítéhesenek.

Azt hisszük az önkéntes színházlátogatókat mind a három városban Aradon, Kolozvárt és Debreczenben szívesen fogják látni. Nem hisszük azonban, hogy ítéletük a látottak után is teljesen irányadó lehet, mert hiszen nem a mostani társulatukkal szándékoznak az igazgatók Nagyváradra bevonulni.

L e s z k a i például épen azért kéri pályázat mellőzésével a téli színház megnyitáig a szinkört, mert így bizvást áldozhat a szervezésnél többet, mintha nem tudja melyik városban lesz nyaratszaka a feje alja.

* D ó r a. S a r d o u hirneves színműve holnap szombaton kerül színre, a czimszerepben P a u l a i n é v a l, míg a többi főbb szerepeket Bácsné és Rónassékiné, Horváth Paula, Tompa Kálmán, Balla, Bács, Szendrei és Iványi játsszák.

* Fővárosi hírlapok egyesítése. Az óriási versenyegés, mely a lapok létesítése körül a fővárosban észlelhető, nem maradhat utókövetkezmények nélkül. Amely lap nem bírja ki a versenyt, kénytelen beadni a kulcsot. Így jára a P o r z s o l t Kálmán szerkesztése alatt megjelenő „Fővárosi Lapok“, mely eddig az egyetlen szépirodalmi s politikai napilapja volt az országnak. Mint fővárosi tudósítónk bennünket értesít, a „Fővárosi Lapok“ egybeolvad a Budapesti Naplóval. A fuzió következtében V e s z i József lesz a lap főszerkesztője s P o r z s o l t Kálmán a főmunkatársa. Mint halljuk, legközelebb két más lap is el fog tűnni a fővárosi hírlapirodalom sokaságából. Hogy melyek, majd meglátjuk!

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Csalárd bukás. Ifj. Kohn Jakab volt aradi kereskedő ellen csalárd bukás miatt tett feljelentés folytán az aradi királyi törvényszék a tegnap tartott végtárgyaláson vádlottat a csalárd bukásban vétkesnek találván, őt, mintán a tett 1880 évben, tehát a jelenleg érvényben levő büntetőtörvénykönyv hatálya lépte előtt követtetett el, az 1840 évi 22 toz. 131 §-a értelmében 100 frt pénzbüntetésre, behajthatlanság esetén 10 napi elzárásra ítélte.

TÁVIRATOK.

Castelar a magyar választásokról.

Budapest, november 12. (Saj. tud. táv.) Castelar Emil a „Nemzet“ munkatársához, Huszár Vilmoshoz a következő rendkívül érdekes levelet intézte, melyben a választásokról így nyilatkozik: „Mihelyt tehetem, én és barátaim, meglátogadjuk Magyarországot és akkor a legszívesebben üdvözölhetem kedves magyar barátaimat. Nagyon örvendek, hogy a képviselőválasztáson a liberálisok győztek. A nagy Deák művének akármelyik ellenzéki párt részéről való megsemmisítése egyenlő volna egy feneketlen örvénybe való bukással. Hisz azt a szeretet Magyarországot amugy is sok ellenség környezi, (esta circuida de muchos enemigos) akik hátrányára és veszélyére lehetnek.“

A „Nemzet“ és a „Fremdenblatt.“

Budapest, november 12. (Saj. tud. táv.) A „Nemzet“ keddi vezércikkére, melyben az osztrák szabadelvűek térvészítéseért a kormányzatot teszi felelőssé, a „Fremdenblatt“ válaszul merényletnek nevezte a vádakat. A „Nemzet“ holnapi vezércikkében fenntartja a vádakat. Igazolással felhossa, hogy a Magyarország és a liberalizmus ellen küzdő elemek tulsulyra engedésével Badeni veszélyezteti a kiegyezést.

A közlekedési pavillon.

Budapest, november 12. (Saját tud. táv.) Az etnografiai bizottság azt ajánlja, hogy a közlekedési pavillont tartsák fenn földművelési muzeumnak.

Halálra ítélt gyilkosok.

Budapest, november 12. (Saj. tud. táv.) A törvényszék a mester-uczai rablógyilkosság ügyében a végtárgyalást befejezte. Négy vádlottat, ugymint Kovácsot, Marosit, Szabó Sándort és Hotváthot a rablógyilkosságért halálra ítélte.

Elítélt szocialista.

Budapest, november 12. (Saj. tud. táv.) A sajtóbíróság elítélte egy h a v i f o g h á z r a ifju B a k o n y i Eleket azért a cikkért, melyet a „Magyar Néplap“ az ő tollából közölt és a melyben a kormányt, de különösen P e r c z e l belügyminisztert a legdurvábban megsértette.

Pórujárt kísértet.

Budapest, november 12. (Saját tud. táv.) Filipp Ferencz gadeli születésű 20 éves péklegény tegnap kiment Budakeszre W e r l e András házához látogatóba. Itt az az ötlete támadt, hogy kísértetnek öltözik s ráijeszt a leányokra. Beburkolózott egy nagy lepedőbe, egy fazékba benzint töltött, hogy azt meggyújtva botjával szikrát dobáljon maga körül. Alig gyújtotta azonban meg a

benzint, az egyszerre fölrobbant és meggyújtotta Filipp ruháját, aki súlyosan összeégett. A póruljárt „kisértetet“ most a Szent-János kórházban ápolják.

A kecskeméti választás.

Kecskemét, nov. 12. (Saj. tud. táv.) Oriási érdeklődéssel néztünk a mai pótválasztás elé. Minden párt nagy erőfeszítéssel dolgozott.

A néppárt már az első választáskor hallatlan felekezeti izgatást és vesztegetést üzött, az utóbbit felekezeti különbség nélkül s hosszú időre megmetyelezte és egymás elleni gyűlölködésre vitte a kecskeméti eddig romlatlan s tiszta választásokkal dicsekvő alsókerületi népet. — E fanatizálás visszahatást szült s a város egész intelligens polgársága pártkülönbség nélkül egyesült, hogy a néppárti izgatás romboló hatását meggátolja: így maga a Bartók Lajos 48-as pártja, mely harmadik helyen volt az első választáskor, negyven tagu vezérbizottságával az élén határozatilag kimondta, hogy a néppárti jelölt ellen a pótválasztásnál teljes erővel akcióba lép, ehhez csatlakozott a Kossuthista R pártja s a nyi párt is. Az alsókerületi polgárság ez egyértelmű föllépésével szemben, melynek célja a város politikai hírnevét s társadalmi békéjét megmenteni, a néppárt, élén a mindenütt (kortestanyákon) jelenlévő gróf Zichy Nándorral hihetetlen fanatizálást és korteskedést követett el a legnagyobb mértékű szavazatvásárlással egybekötve, állandóan jelen volt Zichy Nándor gróf titkára s több tisztje, Lepsényi és Kálmán néppárti képviselők és a pártjuk hir-apirói szóval a néppárt egész keresztsháborut üzött és ostromállapotba helyezte a máskor nyugodt kerületet, melynek választási napja döntött a „vezér“ sorsa fölött.

Nagy Mihályt, a szegény törvényszéki bírót az elvek juttatták győzelemhez a dugszadag gróf felett, ki hiába akart a nép atyja lenni, a nép nem hitt neki.

A választás hevesen, de nagyobb rendezavarás nélkül folyt le. Zichy Nándorék tömegesen szavaztak és a déli órákban 40 szavazatnyi többségük is volt. Nagy Mihály hívei azonban a csorbát mindig kiköszörülték. A választás épen azért, mert a szavazatok folyton erősen hullámoztak, bizonytalanságával igen izgató volt. A városokból amelyek telefon által vannak városunkkal összekötve, a kérdészködés ugyszólván félóránként ismétlődött. Ugyilátszik mindenfelől a főherczegi rangban izgató gróf bukását várták. Nem hiába. A délutáni órákban a szabadelvűek megtartották helyzeüket és a szavazás bezártával az elnök 58 szavazattöbbséggel Nagy Mihályt jelentette ki Kecskemét alsó-kerülete képviselőjének.

Küzdelem a néppárttal.

Vác, nov. 12. (Saj. tud. távirata.) A pótválasztásnál a papok lelkiismeretlenül izgatták a népet, különösen az aszszonyokat, a kik a legocsmányabb kifejezésekkel illették a kormánypártiakat. Az urakat sárral dobálták meg és leköpdökték.

A feldühödött csoportot a csendőrségnek kellett szétkergetnie. Az eredmény az volt, hogy Gajary Géza szabadelvű párti 517 szó-

többséggel lett győztes a néppárti Révész István fölött.

Dunapataj, november 12. (Saj. tud. táv.) Földváry Mihályszabadelvű 287 szót többséggel lett képviselővé Zlinszky néppárti ellenében.

Baranya-Szentlőrincz, november 12. (Saj. tud. táv.) Jeszenszky Ferencz Kossuthpárti és Darányi Ferencz néppárti erősen küzdenek egymással. Jeszenszky győzelme biztos. Eddig 1763 szavazata van Darányi 401 szavazata ellenében.

Várna, november 12. (Saj. tud. táv.) Markovich néppárti érdekében most is mint az első választáskor hallatlan terrorizmust fejtenek ki a vallás szentségeivel. Egyik bizalmi férfia Déák János, a ki annak idején Nyitrán Tarnoczyt az utczán inzultálta, most a körjegyzőket sértette meg erős kifejezésekkel. Rakovszky az ügyet magáévá tette melynek folytatása a lovagiasság terén lesz.

A küzdelem a két jelölt között még folyik.

Megszűnt sertésvész.

Nagybecskerek, november 12. (Saj. tud. távirata.) Dellimanich alispán kijelenti, hogy a sertésvész megszűnt.

Angol hódítás.

London, november 12. (Saj. tud. táv.) Megerősítik azt a hirt, hogy China a japán-chinai háboru alatt föltétlenül felajánlotta az angol kormánynak Formozszigetét.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Vetések állása.

A vetések állása és a mezőgazdasági állapot november 1-én a földmivelésügyi m. kir. miniszterhez az állandó gazdasági tudósítótól beérkezett jelentések alapján a következő volt:

Am erdélyi vármegyék kivételével, ahol hosszabb ideig tartó szárazság késeltette az őszi gabonanevetek kikelését, az időjárás általában véve kedvező volt; sőt többfelé a sok csapadék miatt a vetések sok helyen tulságos erőssé fejlődtek és emiatt a vetéseket alighanem birkákkal fogják legeltetni a gazdák. A repoze is igen szépen megerősödött; az idén jóval több repcét vetettek az országban, mint 1895. év őszén.

Az ősziak tehát tulnyomó részben, azaz csaknem országsserte jól állanak, egyedül a tömegesen föllépett férgek okoznak aggodalmat; különösen sok kárt okoznak őszi az gabonanevetekben a drótféreg, a vetési bagoly-pille és a hesszeni legyek. Féregokozta karokat jelentenek a következő vármegyékben: Békés, Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Abauj-Torna, Fejér, Szatmár és Szilágy (hesszeni legyek), továbbá Bars, Nyitra, Pozsony, Fejér, Győr, Komárom, Somogy, Tolna, Vas, Veszprém, Bács-Bodrogh, Csongrád, Heves, Pest Bereg, Borsod, Hajdu, Szatmár, Arad, Osanád és Krasó-Szörény (drótféreg, bagoly-pille, gabona futrinka) végül Zemplén, Bihar, Szatmár Arad és Nagy-Küküllőből az egerek okozta pusztítások fölül panaszzkodnak.

A gazdasági munkálatok, répa kiszedése és burgonya kiásása még helyenkint folyamatban van. Ugyanis ezen munkálatokat az esőzés sok helyen nagyon késeltette.

A kukoricaotöréssel sok helyen a folytonos esős időjárás miatt megkéstek; de mégis azt lehet mondani, hogy most már mindenütt bevégezték a munkálatot. Néhol a korán letört kukoricaa penészedik — általában azonban a kukoricaa ugy mennyiségre, mint minőségre nézve közép és jó közép termést adott.

A répatermés hozama menaysíggilag szintén közép és jó közép szerű; a oszorrépa minőségét néhol jónak, másutt gyöngye közepesnek jelzik. A télre eltett burgonya sok helyen romlani kezd.

A szőlőszüret különböző, de többnyire

gyöngye közepes eredménnyel befejeztetett, néhol ugyan diosérik a must minőséget, mindazáltal az idei bortermés minőségileg is várakozáson alul maradt.

Budapesti árú és értéktőzsde.

— Gyenes Lajos ország jelentése. —

Budapest, november 12.

Gabonaüzlet: Buzát ma jól kínáltak, a vételkedv mérsékelt volt. Elkelt ca 45000 métermázsa buza szilárdan tartott napi áraikon.

Hataridőüzlet: Amerikából ma lanyhább áratok jelentettek, mire nálunk is igen lanyhán indult az üzlet, mig később élénk vásárlási kedv fejlődött, s így az áratok is javultak pár krral.

Zárul 12 órakor:

Table with 2 columns: Commodity name and price range. Items include Ossi buza, Tavasszi buza, Buza május-juniusra, Tavasszi tengeri, Ossi tengeri, Tavasszi zab, Ossi zab, Tavasszi rozs, Ossi rozs, Tavasszi repce.

Értéktőzsde: Lanyha külföldi jegyzésekre nálunk is tetemesen ellanyhult az üzlet.

Zárul 12 órakor:

Table with 2 columns: Commodity name and price. Items include Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztrák államvasut, Lombard, Jelzálog hitelbank, Rima-Murányi, Villamosvasut.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.

— November 11. —

Hízott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (sulyban) — krig. Fialat nehéz (paronként 320 kilogrammon feletti sulyban) 54-56 krig. Fialat közép (paronként 251-320 kilogramm sulyban) — krig. Fialat könnyű (paronként 250 kilogrammig terjedő sulybani) — krig. (par nként 400 kilogrammon feletti sulyban) — krig. Öreg közép (paronként 300-400 kilogramm sulyban) — krig. Közép (paronként 220-250 kilogramm sulyban) — krig. Könnyű (paronként 220 kilogrammig terjedő sulyban) — krig. II. Magyar aszedt: Nehéz (paronként 220 kilogrammig terjedő sulyban) — krig. Sertés-letszám: 1896. évi november hó 9-án volt készlet 6261 darab, 1896. évi november hó 10-án felhajtott — 95 darab, 1896. évi november hó 10-én elszállított 290 darab. 1896. évi november hó 11-én maradt készletben 6068 darab. — A hizott sertés üzletirányzata: Változatlan.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósítása. —

Budapest, november 12. d. u. 5 óra.

Table with 2 columns: Commodity name and price range. Items include Buza bányási új, Buza tiszavidéki, Buza pestvidéki, Buza fejmég, oi, Buza bácskai, Rozs új, elsőrendű, Rozs új, másodrendű, Arpa takarmány, Arpa égetni való, Arpa sörfőzdei, Zab, Tengeri bányási, Tengeri másnemű, Kápozta-repoze bányási, Köles, Buza márczius-április, Buza szeptember-október, Buza május-junius, Rozs szeptember-október, Tengeri május-junius, Tengeri július-augusztus, Tengeri októberre.

Aradvárosi színház.

Bérlet 42. szám. Bérlet 42. szám.

Pénteken, 1896. november hó 13-án

A vigéczek.

Fővárosi életkép dalokkal, 3 felvonásban. Irta: Kövesi Albert. Zenéjét szerzette: Barna Iszó.

SZEMÉLYEK:

Table with 2 columns: Actor name and role. Names include Müller, Szidi, Gisi, Csuka Dénes, Alfréd, Kónyai Manó, Rónaszéki, Mészáros G., Rontai B., Bács K., Balla K., Berzsényi, Szentroői M., Abelesz Samu Nyáray A., Csakó Viktor Iványi A., Lengyel Fáni, Inkei G., Melanie, Láng Etel, Pásztoi Jenő, Tábori E.

Kezdet 7 órakor.

Felalós szerkesztő: Vass Géza.

Hirdetmény.

Egy jó magános életű s a jegyzői teendőkből tökéletesen jártas fiatal ember

alólítottnál ágynemű és mosáson kívül teljes ellátás mellett 240 frt évi fizetés és szorgalmához mért mellékjövdelemmel azonnal

alkalmazást nyerhet.

Berza, 1896. november 11.

Keresztes,
berzai körjegyző.

1619

Gyártmányaim

világoserte jóknak és olcsóknak vannak elismerve!

Nickel Remontoir 3 frt 50 kr. Ezüst Remontoir 6 frt. Anker Remontoir Spirál Brequet 15 kő 10 frt, 16 kővel 1 Chatonnel „Glashütte” rendszer 12 frt. Ébresztő anker menet, világító I. minőség 1 frt 70 kr.

Szabályozó:

1 napi ütő szerkesztet 5 frt 75 kr.
10 „ „ „ 8 „ 50 „

Képes árjegyzékek órákról, láncokról, arany és ezüst-neműekről a legfinomabb minőségig ingyen és bérmentve. Meg nem felelő áruk kicseréltetnek vagy az ár visszatérítetik. 1616

Karecker Jenő, óragyár,

Bregenz 148, a bodeni tó mellett.

KÉT ÉVI JÓTÁLLÁS.

1276/1896. tkvi sz.

1617

Árverési hirdetményi kivonat.

A világi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy „Victoria” takaré- és hitelintézet végrehajthatónak Decsők István m. világi lakos végrehajtást szenvedő elleni 136 frt tökétkövetelés és ennek 1894. évi július hó 9-ik napjától 6% kamat iránti végrehajtási ügyében (a világi kir. járásbíróság) területén lévő Aradmegyében tekvő a világi 598. számú telekjegyzőkönyvben az A. I. 1—2. sor (1230—1231.) és 60—61. hrsz. alatt felvett 1134/1083. összeírásu beltelkes ház és kenderföldre, mely 2/3 részben végrehajtást Decsők István 1/3-ad részben végreh. alatt nem álló Decsők Josefa férj. Muszka Juonné tulajdonát képező mint ingatlanokra az árverést 418 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1896. évi december hó 16-ik napján délelőtt 10 órakor alólirt kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság hivatali helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 41 frt 80 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Világoson, 1896. évi jun. hó 10.

A világi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság.

Aknay Andor,
kir. aljárásbíró.

Arany érem!

Arany érem!

Kárpáti mellszörp
köhögés ellen
mell- és tüdőbetegek részére.

Ezen szörp mell- és torok-bajoknál, elnyálkásodás, rekedtség, idült hurut, inger és számkököhes, nehézlélekzés, tüdővész, továbbá áltaános és gyomorgyengéségnél legjobb sikerrel használtatik.

A mellszörp gyermekeknek is adható. Egy nagy üveg ára 80 kr, egy kis üveg 50 kr.

Kárpáti mellpasztillák.

Ezen pasztillák a Magas-Tátrán található gyógyfüvek és gyökerekből készülnek, szintén legjobb sikerrel használtatnak a fentebb felsorolt betegségeknek. Egy doboz ára 25 kr.

Kárpáti melltea.

Egy nagy csomag 40 kr, egy kis csomag 20 kr. Szintén kitűnő sikerrel használtatik a fentebb felsorolt betegségeknek.

Valódi minőségben kapható a készítő Molnár Lipót gyógyszerésznél Kassán.

Aradon: Gutori Földes Kelemen gyógy-szertárában. 1602

5799/1896. tkvi sz.

1618

Póthirdetmény.

Az aradi kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint özv. Fancsaly Jobb Adolfné aradi lakos végrehajthatónak Arsz Juon kurticsi lakos végrehajtást szenvedett elleni 818 frt s jár. iránti végrehajtási ügyében 4703/896. szám alatt kibocsájtott árverési hirdetményben a kurticsi 825. sz. tkvben A. I. 1—5 sorsz. alatt foglalt ingatlanokra 1505 frt kikiáltási árban Kurtics községhezához 1896. évi december hó 14-ik napjának délelőtti 9 órájára kitűzött árverés az 1881. évi LX. t. cz. 167. §-a alapján a „Viktoria” takaré- és hitelintézet mint részvénytársaság végrehajtható érdekében is 200 frt tökétkövetelése és jár. kielégítése végett megtartatni fog.

Kelt az aradi kir. bíróság mint tkvi hatóságnál 1896. évi szeptemb. hó 24-én.

Vincze,
kir. bíró.

Khudy József

gyógyszertára a „Szűz Máriához”
Arad, Fő-ut.

Juno Pasta. Legjobb arcztisztító-pasta, teljesen higanymentes. Egy porcelán szelencze 95 kr.

Juno Poudér. Fémmentes hölgypor fehér, rózsaszín és crém színben. Egy pléh doboz 70 kr.

Juno szappan. Mint egyszerű mosdó szappan is igen ajánlatos, a Juno pasztállal használva nélkülözhetetlen. Egy darab ára 35 kr.

Mária Thea. Mint házi gyógyszer kitűnő sikerrel alkalmaztatik minden meghűlésből eredő bajoknál. Egy csomag ára 34 kr.

Ugyanezen gyógyszertárban orvosilag javalt mindennemű gyógyszer különlegeség beszerezhető.

Kapható Vojtek és Weisz uraknál is Andrassy-tér 547

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium 61369/II. 39. szám alatt kelt intézményével jóváhagyott 12757/453/884 sz. szabályrendelet alapján azon ház és telek tulajdonosokat, kiknek házuk előtt a jár. a, kövezet vagy asfalt burkolattal elátva nincsen, felhivom hogy telkeik előtt a gyalog járóút f. é. november hó 30-ig terjedő idő alatt 1 és fél méter az ennél keskenyebb járdákat pedig egész szélességben és 15 cm. vastagságban homok réteggel akként látassék el, hogy a víz felfogó árok vagy folyóka felé 5 cm-éternyi eséssel birjon.

Köteles továbbá ház és telek tulajdonos a gyalog járok mellett elvonuló vízvezető árkot telke és háza utca vonalának hosszában a városi mérnöki hivatal által előirt utasítás és mérték szerint kivágtatni és azt tisztán tartani, nem különben köteles ezen vízvezető árkokon keresztül a kocsijáratnál hidat építtetni s azt folyton jó karban tartani.

Kik ezen rendeletnek eleget nem tesznek 2 rttól 25 frtig terjedhető pénzbírással büntetnek és ezen büntetésen felül az elmulasztott munka az illető költségére hivatalból fog eszközöltetni.

Tekintve, hogy a Maros vizállása ez idő szerint igen kicsiny, ajánlom hogy a homok szükségletét az erre utaltak a nagyobb vizállás beállta előtt szerezzék be, mert azon szokásos védekezés hogy a homokolás a magas vizállás miatt nem eszközölhető, figyelembe vétetni nem fog.

Sarlot
főkapitány.

Rozsnyay Mátvás

gyógyszertára

és művegytani laboratoriuma

Aradon, Szabadságtér.

Szívesen ajánlkozik minden bárhol és bárk által hirdetett gyógyszer-különlegesség beszerzésére, s készletben tart következő megbízható hatásu szereket:

Chinin-cukor és Chinin csokolade gyermekeknek könnyen beadható hideglelés elleni szer, melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók pályadíjjal koszorúztak. Mind az ő világrészben el van torjdvő. Egy darab 6 kr.

Misera-cseppek dr. Häger javított receptje szerint, legmegbízhatóbb szedő hideglelés ellen felnőttek számára. Egy üveg 75 kr.

Circassian. Biztos hatásu és ártalmatlan szerekből összeállított hajfestőszer — Egy üveg 1 frt 40 kr.

Dr. Bratzik fogcseppje. Bármely fogfájást azonnal megszüntet. 1 üveg 85 kr
A Rozsnyay-féle

Serail-arczkenőcs. Az arcon mutatkozó májfoltok eltűnésére a legalkalmasabb szer, mely bőrszépítő hatásában minden más szert felülmul. Egy kis tégely 70 kr. és egy nagy tégely 1 frt.

Anosmin. A lábizzadás és feltörés ellen biztosan használható. Egy üveg 50 kr.

Valóditokaji bor. Kitűnő minőségűek, dr. Szabó Gyula világhírű pinózájából. Ára 1 üvegnek 3 és frt.

Ménesi aszúbor. Egy 35 centil. üveg 1 frt 50 krajonár.

Chinabor. 2% Chinatartalommal. Egy 30 centiliteres üveg 1 frt.

Vasas Chinabor. 2% Chinin és vasoxyd tartalommal. Egy 30 centiliteres üveg 1 frt.

Pepsinbor. 2.5% tartalommal. Egy 30 centiliteres üveg 1 frt.

Üvegmaró tinta. Egy üveg 1 frt.

Salon-bengali tüzek. Füst és szag nélkül, vörös és sárga színben. Egy kr 2 frt.

Magnesium fáklyák. 150 normal gyertya-égő, 1 drb 60 kr. 12 perces égő, 1 drb 1 frt 10 kr. 24 perces égő, 1 drb. 2 frt 10 kr.

Iroda tintapor. Fekete vagy violaszínben) 1 adag 1/2 literre 10 kr.

Dr. Kepes fagybalzsam. A megfagyott kezet vagy lábát 3—4 nap alatt biztosan meggyógyítja. Egy tégely ára 40 kr.

Lang rheuma ellenes szere. Mindenféle eredetű rheumás és oszpos fájalmak ellen igen híres és keresett szer. Egy üveg ára 30 kr.

Dr. Kelen köhögés elleni pora. A köhögést biztosan gyógyítja. Ára 40 kr.

Mindenzen gyógyszerek — a pakolási csekély költségek hozzáadásával — bárhova posta útján is elküldtetnek.

Uyanosok ezen gyógyszertárban minden vegyviszágatara megbízásuk elfogadhatnak és lelkiismeretesen teljesítenek.